

Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης & Κινήματα: Μια Μπερδεμένη Υπόθεση

Του Αντώνη Μπρούμα

Δεν είμαστε με τον αστικό καθωσπρεπισμό των τύπων αλλά με τις ουσιαστικές σχέσεις συντροφικότητας και αλληλεγγύης.

Είναι ξεκάθαρο όμως ότι αυτές οι σχέσεις συντροφικότητας και αλληλεγγύης δεν ενδυναμώνονται από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Πως και γιατί λοιπόν προκύπτει τόσοσ τοξικός λόγος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης;

Ως αντανάκλαση του φιλελεύθερου πρίσματος για τον κόσμο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αναπλάθουν την ψηφιακή δημόσια σφαίρα σε μία δομή όπου μεμονωμένες μπάλες μπιλιάρδου που χτυπιούνται μεταξύ τους πάνω στο τεράστιο τραπέζι της κάθε πλατφόρμας ΜΚΔ.

Πρόκειται δηλαδή για το ακριβώς αντίθετο των συλλογικών προσπαθειών ψηφιακού δημόσιου χώρου τύπου indymedia (τις καλές εποχές μέχρι το 2008 που ήταν το πρώτο σε επισκεψιμότητα σάιτ του Ελληνικού ίντερνετ).

Λόγω της αρχιτεκτονικής τους τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (επανα)δομούν την δημόσια συζήτηση με όρους πλήρους εξατομίκευσης. Στηρίζονται στη δομή του ατομικού προφίλ χρήστη, στο οποίο το πρόσωπο αποκτά κίνητρα για την αυτοπροβολή και τον εντυπωσιασμό, ενώ οι απόψεις των άλλων περιορίζονται στα σχόλια. Επίσης, οι αλγόριθμοι των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δημιουργούν φούσκες διαδραστικότητας μεταξύ ομοίων, που δεν αντανakλούν την κυρίαρχη πραγματικότητα της δημόσιας σφαίρας της Ελληνικής κοινωνίας.

Μοιραία τα ατομικά ποστ που αποκτούν την περισσότερη δημοφιλία στις επιμέρους ομάδωσεις των ΜΚΔ είναι αυτά που χαρακτηρίζονται από μερικότητα, επιθετικότητα και έλλειψη σεβασμού για τις απόψεις ή τα πρόσωπα των άλλων.

Έτσι, για να πάρουμε τα πιο πρόσφατα παραδείγματα στα αριστερού προσανατολισμού προφίλ των ΜΚΔ, για το μωβ κυριαρχούν ποστ ότι πρόκειται για φασίστες (μολονότι εδώ πρέπει να πούμε ότι στα κείμενά τους εν πολλοίς αρνούνται το

δικαίωμα στην ύπαρξη για τους / τις τρανς, δημιουργώντας σοβαρά ερωτήματα αν τέτοιες απόψεις μπορούν να είναι εντός οποιουδήποτε πλαισίου συζήτησης εντός των κινημάτων).

Η για την πρόσφατη βόλτα δεκάδων συντρόφων με μπλούζες με παλαιστινιακές σημαίες σε τουριστικά σημεία μετά τα πολλά συμβάντα επιθέσεων από τουρίστες από το Ισραήλ κατά ανθρώπων που εξέφραζαν υποστήριξη στον παλαιστινιακό αγώνα ότι πρόκειται για τάγματα εφόδου κατά Ισραηλινών (μολονότι τέτοιες ενέργειες απαιτούν ένα πολύ προσεκτικό και δημοσιοποιημένο πολιτικό πλαίσιο, για να είναι σαφείς και κατανοητοί σε όλους οι αποδεκτοί κατά τ' άλλα στόχοι και πρακτικές τους).

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πια η κυρίαρχη δομή στην ψηφιακή δημόσια σφαίρα, όπως την ξέρουμε. Αυτό συνεπάγεται ότι δεν μπορούμε να απέχουμε από αυτά, αν και μπορούμε πάντοτε να διερευνούμε εναλλακτικές πλατφόρμες δημόσιου χώρου.

Αυτό γεννά το ερώτημα του πως παρεμβαίνουμε συλλογικά ως κινήματα στην ψηφιακή δημόσια σφαίρα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης;

Κάποιες σκέψεις περί αυτού:

(α) Συλλογική & Οργανωμένη Παρέμβαση: Οι συλλογικότητες των κινήματων δεν απαρτίζονται από άτομα αλλά από κοινότητες ανθρώπων που δομούνται ως πολιτικά υποκείμενα. Η εγκόλπωση της δομής αυτής από τον ατομισμό των μέσων κοινωνικής δικτύωσης μεταλλάσσει και διαβρώνει και τον δημόσιο λόγο μας προς την κοινωνία. Δεν μιλάμε πια για συλλογικότητες αλλά για διαδικτυακές περσόνες, όσο καλές και να είναι οι τελευταίες. Απαιτείται συλλογική παρέμβαση, τόσο με οργανωμένη αναπαραγωγή του λόγου μας, όπως παράγεται από τα πόρταλ μας, όσο και οργάνωση ανά συλλογικότητα ή μεταξύ χρηστών για παραγωγή λόγου με πολιτικούς όρους και στόχευση, όπως γινόταν παλιά στην μπλογκόσφαιρα και στις συλλογικές προσπάθειές της. Αυτό φυσικά δεν πρέπει να αναιρεί τον αυθορμητισμό και την ελευθερία μας αλλά να την πλαισιώνει.

(β) Παρέμβαση με Βάση την Συντροφικότητα & την Αλληλεγγύη: Υπάρχει γενικότερο ζήτημα ανοιχτού και ελεύθερου διαλόγου εντός της επαναστατικής αριστεράς (που ξεπατίκωσαν και κομμάτια της αναρχίας), το οποίο οφείλεται στις παρωχημένες λογικές της επαναστατικής πρωτοπορίας. Το μίσος όμως προς την άποψη του άλλου σε ατομικό επίπεδο και η κουλτούρα της τοξικότητας, που αγγίζει όλους πια τους χώρους, οδηγούν σε διαλυτικά φαινόμενα. Ο τοξικός λόγος εντός της ψηφιακής

δημόσιας σφαίρας πρέπει να πάψει να είναι ανεκτός και να τίθεται συστηματικά εκτός πλαισίου από όλους τους χρήστες. Τα κινήματα είναι μορφές ζωής στηριγμένες πάνω στη συντροφικότητα και την αλληλεγγύη, στις οποίες οι τοξικές αξίες του καπιταλιστικού ατομισμού απλώς δεν χωρούν.

Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του κεφαλαίου μπορεί να πλέουμε μέσα στις αντιφάσεις μας. Μέχρι όμως να φτιάξουμε συλλογικά κάτι καλύτερο, να πλέουμε με τους πολιτικούς όρους που μας αναλογούν.